

Ks. Andrzej Ziombra*

SPOŁECZNY WYMIAR CUDU EUCHARYSTYCZNEGO

THE SOCIAL DIMENSION OF THE EUCHARISTIC MIRACLE

Abstract: It seems that the great tension that appeared between the civilization of love and the civilization of death is slowly going down in favor of the latter. Social consciousness has been deformed in many aspects by ideologies alien to the human nature. However, you can see that God does not quit, He does not give up. He alone is faithful in His love to the human being. Because recently, there have appeared the events that in their message include strong, metaphysical source. They are Eucharistic events that are inexplicable by science. Their appearance significantly influences on the social life. One of such events is the Eucharistic miracle in Legnica, which was made public by Bishop Zbigniew Kiernikowski on April 10, 2016.

Keywords: Eucharistic miracle, religion, arguments of faith, the consecrated Host, inexplicable phenomena.

Wydaje się, że wielkie napięcie, jakie pojawiało się pomiędzy cywilizacją miłości a cywilizacją śmierci powoli opada, na korzyść tej drugiej. Świadomość społeczna w wielu aspektach została zdeformowana poprzez obce naturze ludzkiej ideologie. Jednak widać, że Bóg się nie podaje. W ostatnim bowiem czasie nastąpiły zdarzenia, które w swoim przesłaniu zawierają mocny, metafizyczny przekaz. Są to niewytłumaczalne naukowo wydarzenia eucharystyczne. Ich pojawianie się wpływa znacząco na życie społeczne.

1. WYMIAR ZMYŚLOWY I TEOLOGICZNY

Na przestrzeni wieków odnotowano zjawiska załamania się praw natury, które w swoim wymiarze stawały się czymś w rodzaju ujawnienia zmysłom tajemnic

* Ks. dr Andrzej Ziombra – doktor nauk teologicznych (filozofia chrześcijańska); proboszcz parafii pw. św. Jacka w Legnicy.

metafizycznych. To, co nauka przy użyciu własnych metod uznawała za niewyjaśnione, a co miało związek z porządkiem wiary, stawało się dla wiary potwierdzeniem przyjętych aksjomatów. Nauka, która zawiera w swoim kanonie pojęcia cudowności, staje w tych okolicznościach przed aporią, którą stara się uporczywie wyjaśnić lub odsunąć w niepamięć. Do tej plejady niewyjaśnionych przez nauki ściśle wydarzeń należy zaliczyć cuda eucharystyczne. Są to fenomeny, które mają bezpośredni związek z Eucharystią w jej wymiarze liturgicznym, tzn. gestów i słów, ale przede wszystkim z materią związaną bezpośrednio z obrzędami.

Nie sposób jednak właściwie pochylić się nad zjawiskiem cudu bez teologicznego kontekstu. Teologia opisuje prawdy objawione, nadaje rozumowy kształt tajemnicy, aby w jakimś stopniu człowiek zrozumiał to, co zostało mu dane do wierzenia. Wiedza teologiczna wskazuje na rzeczywistość, która nie podlega ludzkim zmysłom. Zmysły ludzkie „nie widzą” tego, na co wskazuje teologia. Mamy tutaj do czynienia z dwoma porządkami, które biegną równolegle, nie posiadając punktów stycznych. Porządek metafizyczny i fizyczny rządzą się własnymi prawami i metodami rozpoznawania rzeczywistości. Wszystko, co dane jest przez zmysły, może jedynie sugerować, naprowadzać na świat metafizyczny, ale nie może go udowodnić. Jednak czasem zdarzają się wyłomy w tej regule. Są nimi właśnie cuda eucharystyczne.

Kiedy mówimy o wydarzeniu eucharystycznym, mamy na myśli [ciąg zdarzeń związanych] z Eucharystią. [...] To co zostało stwierdzone w wyniku badań, wskazuje na zaistnienie faktów, które nie znajdują wyjaśnienia w kategoriach naturalnych i wykraczają poza zwyczajny bieg rzeczy¹.

Ostatecznie cud staje się pomostem, który empirycznie potwierdza obecność rzeczywistości metafizycznej opisywanej przez teologię.

Na przestrzeni wieków Kościół odnotował stosunkowo niewiele takich przypadków, które stawały się pomostem pomiędzy ludzkimi zmysłami a wiarą. Jednym z takich miejsc stał się kościół pw. św. Jacka w Legnicy.

Całe wydarzenie miało początek 25 grudnia 2013 r., gdy konsekrowana Hostia upadła na chodnik. Po kilku dniach na części Hostii pozostawionej w wodzie pojawiło się przebarwienie koloru czerwonego. Badania naukowe wykonane w dwóch ośrodkach uniwersyteckich w końcowej opinii wykazały, że w badanym materiale znajdują się fragmenty tkankowe, m.in. tkanka mięśnia serca w agonii². Ten wynik stał się podstawą do dalszych czynności, mających na celu zaopiniowanie całego zdarzenia przez kompetentną władzę kościelną (Kongregację Nauki Wiary), aby można było te informacje opublikować. Ogłoszenie wyników badań

¹ Z. Kiernikowski. *Eucharystia – sakrament obecności i jedności*. W: *Bóg przemówił w Legnicy*. Kraków 2017 s. 98.

² A. Ziombra. *Świadek Bożego znaku*. W: *Bóg przemówił w Legnicy* s. 62 nn.

i postanowień Kościoła sprawiło, że zdarzenie stało się faktem powszechnie znanym, czyli zaczęło oddziaływać na społeczeństwo.

2. WYMIAR SPOŁECZNY

Dla Kościoła boskim potwierdzeniem nadzwyczajności są owoce w postaci postaw ludzi. To właśnie pobudzenie ludzi do zainteresowania się całym zdarzeniem, którego efektem będzie zachowanie zgodne z zasadami życia wiary, jest pierwszym i podstawowym wymiarem społecznym cudu eucharystycznego. Nic bardziej pozytywnie nie wpływa na życie społeczne jak odpowiednia postawa osób tworzących społeczność. Wymiar religijny, który normy postępowania uzależnia od Absolutu, czyli nad/ponad-ludzkiego punktu odniesienia, staje się gwarantem istniejących norm postępowania. Nie ma wtedy zagrożenia pojawienia się zbyt dużych dysproporcji w tworzeniu zasad życia, a stałe odniesienie jest gwarancją utrzymania porządku społecznego. Odniesienie do jedynej Prawdy jest także nośnikiem zachęty do odpowiedniego rozwoju społecznego. Dążenie do odpowiedniego poziomu, które jest nacechowane wyjątkową motywacją, bo nadprzyrodzoną, pomaga w konsekwencji w budowaniu lepszego społeczeństwa.

Na pierwszym miejscu czynnikiem motywującym do wzrostu jest wiedza o rzeczywistości. Św. Augustyn zauważył zależność poprawy norm postępowania od stopnia uświadomienia zalet istnienia społeczności opartej na Ewangelii³. To uświadomienie wymaga często pewnego impulsu. Tym impulsem w Legnicy stał się wydany komunikat na temat wyników badań. Efektem jego ogłoszenia było duże zainteresowanie mediów (gazet, telewizji, radia, portali internetowych). W tym wymiarze medialnego rozgłosu pojawił się kolejny społeczny aspekt. Wydany komunikat zainteresował szerokie spektrum osób. Nie tylko poruszył wierzących, ale także pobudził do działania osoby deklarujące się jako niewierzące. Przybrało to różne formy. Od medialnego opisu zdarzenia, z zachowaniem ram obiektywności, po otwarte szukanie kontrargumentów, mających na celu podważenie wiarygodności wydarzenia eucharystycznego⁴. Cud stał się niejako społecznym punktem odniesienia.

Nie można jednak potraktować całego zdarzenia jako zwyczajnego odkrycia. To właśnie pomost zbudowany pomiędzy wiarą a zmysłami rozpałił umysły do głębszej refleksji. Budowana narracja skupia się albo na entuzjazmie przyjęcia, albo na doktrynerskim odrzuceniu. W tym wymiarze społecznego oddziaływania wrażliwy nerw wiary i niewiary został mocno pobudzony. Można podzielić się ze społeczeństwem odkryciem zatopionego podczas działań wojennych okrętem czy

³ Augustyn św. *Państwo Boże*. Przeł. W. Kubicki. Kraków 2021 s. 15.

⁴ Ł. Piotrowicz. *Chrystus dał ciała*. <<https://tygodniknie.pl/chrystus-dal-ciala/>> [dostęp: 17.11.2021].

bardziej szczegółowo opisać życie zwierząt, ale zdobyta wiedza nie nawiązuje bezpośrednio do pytania o cel życia i stosunek do własnej śmierci. Religia stawia takie pytania człowiekowi. Dlatego zdarzenia związane z religią bardziej pobudzają do różnych reakcji.

Dowodowa i/lub dydaktyczna funkcja cudu nie wyczerpuje bynajmniej jego oddziaływania. Tym, co – jak wiadomo – niezmiennie ogniskuje uwagę «cudobiorców», są szczególne doznania w kontakcie z obiektem nadprzyrodzonym. Poza subiektywnymi odczuciami w rodzaju wzruszenia, gorąca, radości czy łez [...] istotne są odebrane [...] łaski o trwałych i obiektywnych skutkach⁵.

W wymiarze trwałych owoców cudu zarejestrowane są nadzwyczajne zdarzenia. Należą do nich nawrócenia, czyli nagłe zwroty ku wierze, oraz fizyczne uzdrowienia. Tego typu zdarzenia są jakby kontynuacją nadzwyczajności przemiany konsekrowanej Hostii. Jest to ciąg podważań praw natury – poprzez nagłe zwroty zdarzeń burzona jest zastana logiczna ciągłość następstw. Nie trzeba tłumaczyć, jak ta sytuacja wpływa na życie społeczne. W pewnym sensie nadzwyczajne zdarzenia nadają nową jakość życiu społecznemu, ponieważ swoją wyjątkowością wywołują społeczne debaty, skłaniają ku refleksji metafizycznej, co może się przyczynić do lepszej jakości międzyludzkich relacji. Skutki wydarzenia eucharystycznego zaobserwowane z punktu widzenia antropologii kulturowej nie tylko wskazują na krótkotrwałe reakcje emocjonalne, ale wprowadzają w pogłębioną refleksję, czasami kończąc się radykalną zmianą stylu życia. Nowo nawróceni (neofici) charakteryzują się radykalnymi poglądami związanymi m.in. z wiernością zasadom moralnym i stają się często znakiem sprzeciwu wobec ludzi o bardziej liberalnych poglądach. To napięcie, jeżeli jest odpowiednio prowadzone, może przyczynić się do poprawy życia szerszego grona osób.

Trzeba tutaj zwrócić uwagę, że efektem życia wiarą nie jest złudzenie życia bez problemów, ale umiejętność radzenia sobie z nimi. To jest inna jakość życia w takich samych lub podobnych kontekstach, w których są osadzeni ludzie niewierzący. Osoba kierująca się zasadami często stojącymi w opozycji do panujących powszechnie zachowań może stać się przyczyną budzenia sumień. Dzieje świata wskazują na przypadki zmiany nastawień społecznych pod wpływem jednostek (np. św. Franciszek w Asyżu, św. Paweł Apostoł). Radykalizm życia osoby nawróconej jest w stanie przekierować myślenie społeczne na tory zgodne z zasadami wiary. Tak też się dzieje w przypadku osób dotkniętych cudem eucharystycznym. Uświadomienie sobie realności prawdy wiary poprzez jej niejako unaocznienie wpisuje się w stwierdzenie, że człowiek nigdy nie zadowala się poznaniem wyglądu

⁵ T. Kaliniuk. *Drogi i miejsca religijności ludowej*. Antropologiczne studium nowych ośrodków kultu we współczesnej Polsce (*Strachocina, Stryżowa, Sokółka i Legnica*). Toruń 2019 s. 216.

zewnątrznego⁶. Ten niepokój pojawiających się pytań wprowadza na ścieżki dociekań. Dlatego można z zadowoleniem stwierdzić, że wydarzenie eucharystyczne w Legnicy prowadzi m.in. do takich efektów.

* * *

W posumowaniu można pokusić się o refleksję, że w świecie technokratycznym, gdzie religia postępu wydaje się być niepohamowana, cuda eucharystyczne poprzez swoją fenomenalność wprowadzają w debatę publiczną spore zamieszanie. W porządek społeczny, który jest budowany na oświeceniowych zasadach, nie tylko wbija się niejako klinem problem empirycznej niewyjaśnialności zdarzenia, ale na dodatek to zdarzenie jest swoistym potwierdzeniem prawd wiary, które przecież z zasady zostały odrzucone. Cud eucharystyczny pokonuje nurt oświeceniowy jego własną bronią. W konsekwencji przypomina o konieczności budowania społeczeństwa na zasadach niezmiennych, których gwarancją jest Bóg.

BIBLIOGRAFIA

- Augustyn św.: *Państwo Boże*. Przeł. W. Kubicki. Kraków 2021.
- Kaliniuk T.: *Drogi i miejsca religijności ludowej. Antropologiczne studium nowych ośrodków kultu we współczesnej Polsce (Strachocina, Stryżowa, Sokółka, Legnica)*. Toruń 2019.
- Kiernikowski Z.: *Eucharystia – sakrament obecności i jedności*. W: *Bóg przemówił w Legnicy*. Kraków 2017.
- Piotrowicz Ł.: *Chrystus dał ciała*. <<https://tygodniknie.pl/chrystus-dal-ciala/>> [dostęp: 17.11.2021].
- Serafini F.: *Cuda eucharystyczne pod lupą nauki*. Przeł. K. Stopa. Kielce 2021.
- Tesoriero R., Lee H.: *Niewidzialne nowe dowody. Cuda eucharystyczne pod mikroskopem*. Przeł. Z. Kasprzyk. Kraków 2014.
- Ziombra A.: *Świadek Bożego znaku*. W: *Bóg przemówił w Legnicy*. Kraków 2017.

Streszczenie: Wydaje się, że wielkie napięcie jakie pojawiało się pomiędzy cywilizacją miłości a cywilizacją śmierci powoli opada, na korzyść tej drugiej. Świadomość społeczna w wielu aspektach została zdeformowana poprzez obce ludzkiej naturze ideologie. Jednak widać, że Bóg nie rezygnuje, nie poddaje się. On jeden w swej miłości do człowieka jest wierny. W ostatnim bowiem czasie pojawiły się zdarzenia, które w swoim przesłaniu zawierają mocny, metafizyczny przekaz. Są nimi niewyjaśnialne przez naukę wydarzenia eucharystyczne. Ich pojawianie się wpływa znacząco na życie społeczne. Jednym z takich wydarzeń jest cud eucharystyczny w Legnicy, który został upubliczniony przez bp. Zbigniewa Kiernikowskiego 10 kwietnia 2016 r.

Słowa kluczowe: cud eucharystyczny, religia, argumenty wiary, konsekrowana Hostia, niewytłumaczalne zjawiska.

⁶ R. Tesoriero, L. Han. *Niewidzialne nowe dowody. Cuda eucharystyczne pod mikroskopem*. Przeł. Z. Kasprzyk. Kraków 2014 s. 209.

